

H9 – Amma (ternimaidon saaneille ”ylimääräisille” porsaille)

Amma-emakko voi pelastaa ylimääräisten porsaiden hengen. Optimaalinen amma-emakko:

1. On porsinut (1.), 2. tai 3. kerran
2. On kaksi-vaiheinen amma, joka on porsinut 4-8 päivää sitten.
3. Hyväksyy porsaats
4. Emakolla on tarpeeksi monta, hyvää nisää
5. On hyvässä fyysisessä kunnossa
6. On hoitanut omia porsaitaan hyvin
7. Ammalle korkeintaan yhtä monta porsasta, kuin mitä siirretään pois
8. Porsaats ovat saaneet ternimaitoa ja ovat vahvoja
9. Emakko siirretään porsaiden luo, mikäli porsimiset osastoittain.

Amma, joka on hyväksynyt porsaats

Puutteellinen amma-emakko:

- vanha emakko
- on jo imettänyt kolme viikkoa ennen uusien vastasyntyneiden porsaiden saamista
- ei hyväksy porsaita
- on laiha tai hyvin lihana
- on sairas

Amma, joka ei ole hyväksynyt porsaita

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin

Lisäkommentteja – Amma-emakko

1. Emakko joka on porsinut ensimmäisen, tai toisen kerran hyväksyy useimmiten porsaats hyvin. Jos tilalla esiintyy ripulia voi ensikoiden käyttö ammana aiheuttaa ongelmia. Myös emakko, joka on porsinut enemmän kuin kaksi kertaa, ja joka on aiemmin ollut hyvä amma, hyväksyy uudet porsaats nopeasti.
2. Emakko, joka on imettänyt 4-8 päivää, hyväksyy uudet n. päivän ikäiset porsaats paremmin, kuin emakko joka on imettänyt porsaitaan jo 21 päivää. Tämän vuoksi vieroita ensin vähintään 21 vuorokautta imettäneen jatkoemon porsaats. Siirrä jatkoemolle 4 – 8 päivän ikäiset porsaats emakolta, josta tulee amma ylimääräisille porsaille, jotka ovat jo saaneet ternimaitoa omalta emoltaan. (Katso liite 12 – kaksivaiheinen amma).
3. Anna emakolle olkia rauhoittuakseen. Jos 1-2 emakon omaa porsasta jätetään pahnueeseen ensimmäiseksi tunniksi, pääsevät uudet porsaats nopeammin utareelle.
4. Amman utare pitää sopia porsaille: pienet nisät pienille porsaille, isommat nisät isoille porsaille. Tarkista ettei porsimishäkki estä porsaita pääsemään utareelle.
5. Amman, ja varsinkin väli-amman, sekä jatkoemon, tulee olla hyvässä fyysisessä kunnossa ja syödä hyvin pystyäkseen hoitamaan porsaita vielä ylimääräisen imetysajan.
6. On tärkeää että amma, väli-amma ja jatkoemo ovat hoitaneet omia porsaitaan hyvin ja että niillä on hyvä maidontuotanto.
7. Älä anna ammalle enempää porsaita kuin mitä sillä oli. Ammalla, väli-ammalla tai jatkoemolla ei ole enempää aktiivisia maitorauhasia, kuin se määrä, mikä porsaita otettiin pois.
8. Älä siirrä porsaita ammalle ennen kuin ne ovat saaneet ternimaitoa. Porsaats voidaan siirtää 12 tuntia porsimisen jälkeen. Kaikki siirrettävät porsaats pitää siirtää 36 tunnin kuluessa. 36 tunnin jälkeen on liian myöhäistä tehdä pahnuetasauksia. Jos emakolla on enemmän porsaita kuin nisiä, eivät pienimmät saa ternimaitoa. usein kestää noin 3-8 tuntia kunnes amma, väli-amma, tai jatkoemo antavat uusille porsailleen maitoa, siksi siirrettävien porsaiden tulee olla tarpeeksi vahvoja.
9. Jos porsitus on jaettu huoneisiin, siirrä amma tai väli-amma osastoon jossa porsaats ovat syntyneet. Amma tuo vähemmän sairauksia verrattuna porsaisiin. Porsaats vieroitetaan siten myös samanaikaisesti, kuin huoneen muut porsaats.

Huomio!

Porsaiden siirtäminen ja aika jolloin emakko ei imetä, voi käynnistää kiiman emakoille, jotka vieroittavat omat porsaansa. Siksi amma tai jatkoemo voivat tulla kiimaan vieroituspäivänä, tai myöhemmin kuin muut emakot, jotka vieroitettiin samana päivänä. On hyvä merkitä amma A:lla jotta voidaan pitää niitä paremmin silmällä siemennysosastossa. Katso H26 – Porsimisosaston ja muiden osastojen välinen kommunikaatio, sekä Liitteet 10, 11, 12, 13 ja 15.

Euroopan maaseudun
kehittämisen maatalousrahasto:
Eurooppa investoi maaseutualueisiin